

Un mes jazzístic

Vuit concerts, una vintena de grups actuant en diferents espais, del carret Tuset al Palau de la Música Catalana, animen, des del 31 d'octubre fins al 27 de novembre, la vida jazzística catalana. És el XVII Festival Internacional de Jazz de Barcelona, que, un any més, arriba envoltat per la polèmica, i, en aquesta ocasió, a més, precedit de pocs dies per un fet lamentable: el tancament definitiu de la «Jazz Cava» de Terrassa.

Però no és Barcelona l'única ciutat dels Països Catalans on es desenvolupa aquests dies una intensa activitat jazzística. A València, i mitjançant el concurs del Ministeri de Cultura, actuaran, els dies 5, 7 i 9 de novembre, respectivament, el trompeta Freddie Hubbard, el grup de bateries Drum Explosion, amb Elvin Jones, Roy Haynes i Joe Chambers, i la cantant Sarah Vaughan.

Seguint l'ordre marcat per l'exposició anterior, voldriem començar referint-nos al Festival barceloní. Des d'un punt de vista estrictament musical, la dissetena edició d'aquest esdeveniment jazzístic és, sens dubte, la millor dels últims anys. En el programa, que s'allarga durant prop d'un mes —seguint el model establert fa quatre anys pel Festival de Jazz de Terrassa—, s'hi apleguen figures com el pianista Keith Jarrett (3 de novembre), el cantant Bobby McFerrin (4 nov.) o el guitarrista Stanley Jordan (6 nov.), tres *jazzmen* que es distingeixen per la seva joventut i per haver obert línies originals de renovació musical.

El Jazztet de Benny Golson i Art Farmer (4 nov.), el quartet Sphere, amb Charlie Rouse i Kenny Barron (6 nov.), entre d'altres, i les dues *bands* promogudes per la marca Marlboro, on destaquen músics com Milt Jackson, Jimmy Smith, Monty Alexander o Niels-H. O. Pedersen (27 nov.), serien exemples del millor treball en la línia del *hop* i estils derivats d'aquest.

Els gèneres «tradicionals» estan també contemplats dins del programa del Festival, que proposa una nit de *blues* (8 nov.), amb el Chicago Blues Festival'86 (A.C. Reed & The Sparkplugs) i la Johnny Copeland Texas BluesBand; un concert de música *gospel* i *spirituals*, a càrrec de la formació The Jackson Singers (23

Durant tot un mes, Barcelona aplegarà totes les tendències del jazz i una quantitat de músics que es fa difícil enumerar. És el XVII Festival de Jazz, que arriba, també, envoltat d'una certa polèmica.

Adela Farré

nov.), que actuarà a l'església de Santa Maria del Mar, i, finalment, també s'ha programat un ball «d'època» (14 nov.), que, sota l'epígraf «Dancing at the Cotton Club», recordarà el Harlem i el jazz dels anys 20, amb l'orquestra de Bob Wilber i el grup barceloní La Locomotora Negra.

Com a nota curiosa, cal apuntar que ha estat precisament Bob Wilber qui ha fet els arranjaments musicals de la pel·lícula *Cotton Club* de Francis Ford Coppola.

Per completar el programa només ens manca un nom, el de la cantant

Sarah Vaughan (11 nov.). Un nom que travessa tots els estils i totes les èpoques —tot i que aquesta *jazzwoman* es va donar a conèixer de la mà de *boppers* com Dizzy Gillespie o Charlie Parker, a les orquestres d'Earl Hines i Billy Eckstine— i que comparteixen, com ja hem assenyalat, el cartell barceloní i el valencià.

Així, doncs, és evident que des de l'avantguardisme d'un Stanley Jordan —que ha capgirat en poc temps la tècnica de la guitarra, subvertint-ne l'afinació i alliberant la mà esquerra, que utilitza per a puntejar també la melodia, aconseguint així un efecte de «dues veus»— fins al concurs habitual del *blues* i els *spirituals*, el Festival barceloní d'enguany

té de tot per acontentar un ampli espectre d'aficionats. Però, malgrat això, hi ha qui pensa que els 35 milions de pessetes esmerçats pel Consorci del Palau de la Música —entitat organitzadora del Festival i finançada, a parts iguals, per l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona, i la Generalitat de Catalunya— són mal invertits.

La polèmica, l'han feta saltar els responsables de tres escoles de jazz barcelonines —el Taller de Músics, l'Aula de Música Moderna i Jazz, i l'Escola de Música de la Rivera— i Víctor Jou —promotor del club

Zeleste—, que han acusat l'Ajuntament d'haver-los marginat d'un projecte d'organització que pretenia ser, en un principi, globalitzador de totes les tendències *jazzístiques* que s'apleguen a Barcelona.

Tot el conflicte es relaciona amb un indefinit «Comitè de Jazz», que va crear-se a principis de 1985, per tal de dur a terme l'organització del Festival. Aquest «Comitè» reunia les quatre persones ja esmentades, a més de Valentí Grau i Quique Vilardebó —que el 1980, 1981 i 1982 havien muntat el Festival, juntament amb Víctor Jou, com a empresaris privats—, Fèlix Millet —president del Consorci del Palau de la Música— i quatre representants municipals: Santi Costa —coordinador de Relacions Ciutadanes—, Joan Arnau, Marta Tatjer i Víctor Blanes.

Després de dues reunions agitadaes d'aquest «Comitè», l'Ajuntament decidí d'encarregar l'organització executiva del Festival al Consorci del Palau i, de forma unilateral, féu primer una reducció i després una ampliació del «Comitè»; a més, el relegà a una tasca d'assessoria.

Els «marginats» afirmen que el Festival, tal com s'ha plantejat, infravalora els grups de *jazz* locals i no ofereix alternatives estètiques als potencials seguidors joves. Hi ha, però, en tot aquest garbuix d'opinions discordants una doble paradoxa: d'una banda, les escoles que s'autoanomenen «marginades» participen de fet en el Festival, a través de la contractació de grups propis —com és el cas del Taller— i amb la inclusió en el programa d'activitats específiques —com el Seminari Berklee, que promou L'Aula i en el qual participa, entre d'altres el vibrafonista Gary Burton—; de l'altra, aquestes mateixes acusacions de marginació, les va fer l'any passat Fèlix Millet, responsable del Consorci del Palau de la Música, quan l'Ajuntament barceloní assumí l'organització del Festival.

Al fons de la polèmica hi ha interessos de caire propagandístic i econòmic. Una guerra soterrada entre promotors de concerts especialitzats en diferents estils *jazzístics* i que gaudeixen de les simpaties d'un o altre sector, la pròpia ineficàcia de les institucions públiques, que utilitzen la cultura com a pantalla propagandística, i una progressiva monopolització dels canals de contractació de músics de *jazz*, que contribueix a una homogeneïtzació de l'oferta de festivals diversos i, en conseqüència, afavoreix el naixement d'un cert com-

plex d'inferioritat de Barcelona, respecte a d'altres ciutats.

Aquesta última observació té a veure amb la promoció *jazzística* que està realitzant el Ministeri de Cultura per tot l'estat. Tant els tres concerts esmentats de València, com una part important del programa de Barcelona, són artistes contractats prèviament pel Ministeri, que els subcontracta, en règim de conveni, a ajuntaments de diverses ciutats.

Vet aquí una altra paradoxa: un país on el nombre de clubs de *jazz* es mínim —i fins i tot els importants es veuen obligats a tancar—, on l'única

publicació especialitzada en la matèria gaudeix d'una continuïtat efímera i on cap empresari privat no gosa d'invertir en un concert de *jazz*, té el major nombre de festivals de gran volada de tots els països europeus. I, és clar, Barcelona té por de perdre, amb raó o sense —que això ja són figures d'un altre paner— el protagonisme en una activitat que fou introduïda a l'Estat espanyol des d'ací, allà pels anys 30.

L'afecionat coneixedor de la situació, a part de gaudir de l'oferta, que s'ho val, podrà pensar: mai tan pocs no havien fet tant soroll. □

A l'esquerra, Sarah Vaughan.
A la dreta, Stanley Jordan.